5 bani exemplarul. - Anul XXXII. - N-rul 283

ICGB

Marți 14 Octombrie 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — 3 luni / 6 luni / Un an
STRĂINĂTATE: Lei 10.- / 20.- / 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 40
Ingerții și reclame 3,50 linia
Anunțuri sau informațiuni mortuare după mărime dela 60-150 lei

Redacția și Administrația: — București — 11, Brezoianu, 11

București, 13 Octombrie 1914

Glasul vremurilor

Ce ar putea oare să convingă mai mult despre necesitatea morală ce este ca toate popoarele să fie organizate în state naționale, decât cele ce se întâmplă acuma, cu încă și mai mare strășnicie și înverșunare de cât până azi, în ținuturile din afară de regat locuite de conaționalii noștri români?

Ocuparea Bucovinei de către ruși, și apoi părăsirea ei, au însemnat un dezastru pentru marea majoritate a populațiunii de acolo. Stăpânirea austriacă reîntoarsă, este animată acuma de sentimente de răzbunare, cari se traduc în aspre prigoniri și chiar condamnări și execuții sumare, împotriva celor ce primiseră fără ostilitate pe ruși, — și ar fi fost și greu să facă altfel, în fața forței ce venise să pună stăpânire pe acea nenorocită provincie.

Iată o populație între două focuri, expusă la bănuiala și apoi la represaliile când ale unora când ale altora, — iată un spectacol de jale și de revoltă, pe care îl dă sistemul blestemat al subjugării popoarelor.

Nu cu mult mai de invidiat o și soarta românilor din Transilvania și Ungaria, expuși asișderea bănuelilor și prigonirilor din partea stăpânirei de naționalitate străină, animată de sentimentele cele mai dușmănoase față de toată acea populațiune, al cărei fii și oameni valizi, tot în acest timp, își jertfesc sângele și viața pentru monarhie.

Cei rămași la vetrele lor, au drept răsplată pentru jertfele acestea terorizarea, nesiguranța zilei de mâine, — un blestem intolerabil de existență...

Dacă nici stări ca acestea n'au să convingă și n'au să hotărască despre necesitatea unei schimbări întinse și radicale a organizațiilor de state câte mai sunt încă astăzi bazate pe supremația unor națiuni asupra altora, — apoi atunci se va putea spune că asupra neamului omenesc zace o fatalitate, ce are să-i țină într'o stare de nevindecabilă turburare, de apăsare veșnică.

Dar nu este și nu poate să fie așa. Aberațiunea după care maghiarul, de pildă, are să dicteze condiții de existență și linie de purtare românului, sau germanul să facă același lucru pentru rutean, polonez, — sau rusul pentru alte neamuri cu egal drept la existență și liberă dezvoltare, — o astfel de aberațiune trebuie să înceteze.

Dacă rezultatul groaznicului război la care azistăm va fi acesta, omenirea va putea zice că n'a plătit prea scump, cu toate ororile petrecute, rezultatul la care se va fi ajuns. Dacă însă nu, atunci va însemna că popoarele vor trebui să-și reia și să-și ducă înainte crucea, ce le apăsate în scrâșnirea umilirii, cele apăsătoare în tremurarea de răzbunare, — și unele și altele de plâns deopotrivă.

Așa grăiește duhul vremurilor care plutește acuma peste omenire, — și numai aceia cari vor ști să-și plece urechea la glasul acesta și să-și conformeze cugetarea și acțiunea, — numai aceia vor reuși să-și pună o temelie adevărată și sănătoasă viitoruluĭ și înălțării neamului lor.

Urale și florĭ...

Ziarele germane au protestat acum câteva zile contra unui fapt ciudat petrecut într'unul din orașele din apropierea liniei de luptă franco-germane.

Un mare număr de doamne, în majoritate din elita socială, au ieșit înaintea prizonierilor francezi, întâmpinându-i cu florĭ, bomboane, zâmbete, ciocolată și vorbe dulci. Nu lipseau nici strângeri de mână, nici îmbrățișeri pe furiș...

Purtarea aceasta a doamnelor din elita germană a indignat pe reprezentanții autorităților militare, cari au dat publicității ordine de zi prin care reprobau atitudinea femeilor, hotărând drept pedeapsă afișarea numelor celor ce se vor mai apropia de prizonierĭi francezĭ și închisoarea în caz de recidivă.

Fapta femeilor germane se putea cel puțin explica prin admirația instinctivă ce o deșteaptă un eroŭ, căci eraŭ eroĭ prizonierii aceia francezi, înainte de a fi ținuși.

Ceea ce însă se poate explica mai cu greŭ e faptul întâmplat în Piatra-Neamțu cu prilejul procesului faimosului Pantelimon. Doamnele din oraș i-aŭ împărțit florĭ, bomboane, iar la achitare, publicul din sală a primit pe fostul bandit cu urale și l-aŭ purtat pe umerĭ.

Înțelegem mila pentru un nenorocit pe care firea sa l-a împins la fapte cari l-aŭ scos din rândul oamenilor de treabă. Căci cu toată legenda ce s'a format împrejurul numelui lui Pantelimon, cu toate persecuțiile suferite dela jandarmĭ, cu toată goana nejustificată care se pornise pe vremurĭ contra sa, cu toată înverșunarea autorităților contra unuĭ bandit, să'i zicem romantic, în definitiv Pantelimon tot un tâlhar de drumul mare a fost.

Înțelegem mila, dar nu adorarea. Înțelegem ajutorul, dar nu purtarea în triumf. Oare, acum în urmă, cei câțiva grănicerĭ ai noștri cari, atacați de soldații bulgari, s'aŭ luptat ca niște eroĭ fost-aŭ ei primiți cu urale? Le-aŭ ieșit înainte milostivele noastre doamne, să le arunce o floare, să le dăruiască un pachet de tutun măcar?

Păstrați-vă, gentile doamne și domnișoare, din comoara voastră sufletească, prisosul de sentimente, — cari, de altfel, nu vă pot face decât cinste — pentru eroiĭ noștri, pentru adevărații eroĭ. Poate că în curând mulțĭ vor avea nevoe de o vorbă de îmbărbătare, de un surâs încurajator, de o strângere de mână...

Nu vă risipiți, pentru cauze cari nu merită, toată noblețea inimeĭ voastre, toate sentimentele delicate, toată iubirea pentru cei ce suferă. Ci păstrați-o s'o dați celor ce vor suferi pentru un ideal, pentru idealul nostru al tuturor...

— B.

Din Vârciorova

Vârciorova 12 Octombrie

Declarațiile unui diplomat turc

Bancherul Cugler din Orșova care îndeplinește funcțiunea de agent diplomatic al Turciei, fiind astăzi în localitate pentru încheerea unor transacțiuni comerciale, ne-a acordat o convorbire cu privire la chestiunile de actualitate. Iată în rezumat cele spuse de dânsul: „Peste cel mult 14 zile comunicația de cale ferată cu România prin acest punct va fi restabilită negreșit, urmând a se desfășura în cursul aceluĭ timp operațiuni militare de mare importanță, care vor asigura transportul de mărfurĭ și călătorĭ pe distanța Orșova-Vârciorova. Populațiunea civilă care suferă de lipsă alimentelor va fi îndestulată în curând; căci, se așteaptă sosirea mai multor șlepurĭ încărcate cu proviziuni". — Asupra locului de pornire a acestor vase nu a voit să spună nimic, făcând un mister.

Ocuparea Lembergului de austriaci

— „Lembergul a fost reluat de austriacĭ, precum și 40 de sate. Din această cauză domnește peste tot entuziasmul.

Părerea deputatului Burdea

Toți românii arestați aŭ fost eliberați din închisoarea de la Caransebeș, în urma intervenției deputatuluĭ Burdea, care a demonstrat celor dela Pesta că aceștia aŭ păcătuit numaĭ cu ideile, faptele fiindu-le ireproșabile. Acest deputat se interesea că mult de soarta românilor zișĭ „grănicerĭ", scutindu'i de multe impozite".

— În ceea ce privește autonomia Transilvanieĭ a declarat că nu poate fi vorba de așa ceva niciodată. Dar, toți supușĭ austro-ungarĭ vor dobândi drepturĭ echivalente cu ale celorlalțĭ cetățeni, drept răsplată pentru devotamentul către patrie, arătat în timpul războiuluĭ actual. A recunoscut însă ca nedreaptă tendința maghiară de a schimba denumirile localităților și numelor românești proprii, la care idee inoportună se va renunța fiind găsită inutilă și jignitoare.

În fine, o părere personală a sa este că nu va trece multă vreme și o armată de 350.000 soldați, — numaĭ unguri neaoși — va veni în țara noastră, pentru ca, — mergând alături de oastea română să elibereze Basarabia din mâinile rușilor, sub a căror dominațiune nicĭ unul din popoarele subjugate nu s'a putut dezvolta, — să facă dovada uneĭ prietenii sincere față de noĭ.

Luptele austro-sârbe

In oraș a sosit un regiment de honvezĭ artileriștĭ, ceea ce denotă intențiunile lor de bombardare intensă.

La orele 4 p. m. austriacĭ aŭ tras de pe munții Orșoveĭ câteva șrapnele peste vârfurile munților vecini din Serbia, bănuind că acolo sunt așezate noui tunurĭ sârbești. Nu li s'a răspuns decât o singură dată. După ce s'a înoptat, sârbiĭ aŭ căutat să ia revanșa, bombardând cercle cu cereale pe șoseaua Vodița-Orșova, în dreptul ostrovului Adakalch.

Coresp.

Accidentul de automobil al ministrului Rusiei

Un accident de automobil, care din fericire n'a avut urmărĭ mai grave, s'a întâmplat eri d-luĭ Poklevschi-Koziel, ministrul Rusieĭ în Capitală.

Pe când se afla pe șosea în apropiere de Kitila, în plină viteză, mașina a derapat și s'a lovit cu partea dinapoĭ de un stâlp de pe marginea șoseleĭ.

Șoferul s'a ales cu câteva lesiuni mai serioase. D. Poklevschi însă a scăpat cu o mică contuziune lângă ochiul drept

Noui ştiri de pe teatrul războiului european

Interogatorul unuĭ prizonier german căzut în mâinile francezilor

NOUI VICTORII
REPURTATE DE ARMATA RUSA

— La Przemysl isbânda e asigurată —

Petrograd, 11. — **Comunicatul mareluĭ stat major zice:**

Trupele noastre, dincolo de Vistula, hărțuesc armatele dușmane în retragere. La nord de riul Pilița, germanii ne-au opus o foarte slabă rezistență și au fost respinși până dincolo de Skernovicz. La sud de Pilița, pe drumul dela Radom, am silit trupele austro-germane să primească o luptă serioasă.

În ziua de 10 Octombrie, frontul acțiunilor avea patru-zeci de verste în câteva locurĭ, luptele aveau caracterul unor încăierărĭ. În pădurile de la Radom, maĭ multe regimente ruseștĭ au atacat cu baioneta: am capturat mulțĭ prizonierĭ și mitraliere.

Maĭ sus de riul Ilianka, trupele austriace maĭ încearcă să se mențină pe Vistula, dar trupele noastre au trecut acest fluviu luptând mereu.

Pe frontul riuluĭ San și la sud de Przemysl, lupte crâncene se maĭ dau, dar izbânda e asigurată trupelor noastre care fac și aci mii de prizonierĭ.

Pe înălțimile de la Tycenița, la sud de Iaroslaw, am capturat 5 companiĭ austriace.

Respingând un atac al dușmanuluĭ care operează la sud de Przemysl, am făcut 500 de prizonierĭ și am luat 9 mitraliere. Aripa stângă a acestuĭ corp trecând la ofensivă a făcut și ea numeroșĭ prizonierĭ și a capturat o mare cantitate de arme și de chesoane.

Coloana vrășmașă care ocupa Sturg, a fost risipită și pusă pe fugă; și aci, după o luptă înverșunată, am făcut 1000 de prizonierĭ.

Nu e nimic de semnalat pe frontul din Prusia orientală. (Westnik).

*

Roma, 10 (sosită 11). — „Le Matin" află din Petrograd asupra luptelor din jurul Varșovieĭ, următoarele amănunte: Armata germană a fost înconjurată la Lowitz de cavaleria rusească. Flancul stâng a fost atacat de trupele venind din Gerergotz (?) iar flancul drept de trupele carĭ trecuseră Vistula. Germanii s'aŭ retras, părăsind terenul pe care-l întăriseră. Alte trupe ruseștĭ aŭ ajuns la Ivangorod din sud. (A. T. I.)

SITUAȚIA
din jurul Przemysl-ului

Roma, 10 (sosită 11). *Criticul militar al ziaruluĭ „Tribuna" observă că situația armatelor austro-germane din jurul Przemysl-uluĭ ar fi cam grea. Sforțările lor de a apăra această fortăreață ar fi zadarnice. (A. T. I.)*

Atitudinea
POLONEZILOR PRIZONIERI

Petrograd, 11. — Polonezii făcuțĭ prizonierĭ de războiu și care au fost trimiși la Viatca, au celebrat un tedeum în urma victorieĭ rușilor pe malul Visluleĭ. (Westnik).

BOMBARDAREA
COASTELOR GERMANE

Roma, 10 (sosită 11). — După unele telegrame primite de „Times" se află că, pe când două canoniere engleze bombardau bateriile de pe coastele germane, aŭ fost atacate de câteva submarine germane. Alergând în ajutor câteva torpiloare engleze, submarinele aŭ fost respinse cu pierderĭ. Canonierele aŭ continuat să bombardeze coastele germane. (A. T. I.)

Pagubele pricinuite
de crucișetorul „Emden"

Berlin, 11. — „Lokalanzeiger" reproduce o depeșă din Colombo (Ceylon) după care crucișătorul „Emden" a pricinuit până acum în total pagube de 40 milioane mărci navigațiunei comerciale engleze. (A R.)

Germanii
se pregătesc să părăsească Belgia

Petrograd, 11. — *Germanii se pregătesc să părăsească Belgia; peste o sută de locomotive au fost adunate la Ostende. (Westnik).*

Flota rusă
pe malul sârbesc al Dunăreĭ

Sofia, 11. — Pe malul sârbesc al Dunăreĭ aŭ sosit vapoarele ruseștĭ *Șevcenko* cu două torpiloare, *Prinț Inatiew*, *România*, *Bulgaria* cu un șlep, *Alexandru* cu cinci șlepurĭ, *Wilkoff* cu patru șlepurĭ, *Belgrad* cu două șlepurĭ, și *Serbia* cu două șlepurĭ. R.

Comunicat
al mareluĭ cartier general german

Berlin, 11. — Wolffbureau află dela marele cartier general, cu data de 11, dim.: Luptele care s'aŭ dat dealungul canaluluĭ Yser aŭ fost cât se poate de crâncene. Spre nord, am reușit să trecem canalul cu forțe considerabile. La est de Ypres și la sud-vest de Lille, trupele noastre aŭ înaintat încet în luptele violente de ieri.

Ostende a fost bombardat absolut zadarnic de vapoarele engleze.

În munții Argonnes, trupele înaintează de asemenea încet. Cu acest prilej am capturat maĭ multe tunurĭ revolver și un număr de prizonierĭ.

La nord de Toul, la Flirey, francezii aŭ refuzat un armistițiu oferit de noĭ spre a putea îngropa morții, carĭ se găsesc în mare număr pe frontul lor, precum și să transporte pe răniții.

În Prusia de răsărit, la Augustow, rușiĭ aŭ reînoit atacurile lor dar aŭ fost respinși. (Wolffbureau).

GERMANII
siliți să părăsească ofensiva

Petrograd, 11. — *În împrejurimile orașuluĭ Lille, cavaleria franco-engleză a operat maĭ multe raid-urĭ strălucite.*

Presa engleză constată că ultimile înfrângerĭ au silit pe germanĭ să părăsească în mod definitiv războiul ofensiv. (Westnik).

La Londra
situația se privește cu optimism

Roma, 10 (sosită 11).—**Din Londra se telegrafiază că atât presa cât și opinia publică engleză se arată foarte optimiste asupra situațiunei militare.**

Ziarul „Times" scrie: E vădit că germanii văd cu îngrijorare sosirea iernei, care îi va sili la o nelucrare supărătoare. Toate ne fac să credem că statul major german încearcă astăzi o opintire supremă spre a sparge linia aliaților maĭ înainte de a se mărgini la o campanie defensivă. (A. T. I.)

Un vapor suedez lovit de o mină

Viena, 11. — *Din Goeteborg se comunică știrea că vaporul suedez „Alice" care se ducea de la Londra la Goetebourg, a lovit o mină la largul de Iowestoft. (Korr. Bureau).*

Zeppelinuri prevăzute cu torpile

Roma, 10 (sosită 11). — **Ziarele află din Luzorn că la Friedrichshafen, pe lacul de Constanța, s'a încercat noul sistem pentru a se arunca torpile de pe Zeppelinurĭ.**

Efectele ar fi îngrozitoare.

Bunele rezultate obținute până acuma cu aceste trageri aŭ făcut ca direcțiunea militară a șantierelor de Zeppelinurĭ să se hotărască a aplica dirijabilelor ței menite să arunce torpile. Prima flotilă prevăzută cu acest aparat distrugător va fi gata peste câteva luni. (A. T. I.)

Urmările
războiului în Austro-Ungaria și Germania

Petrograd, 11. — **Războiul a sdruncinat finanțele Austro-Ungarieĭ și ale Germanieĭ, fără a avea o înrâurire deosebită în țările aliaților. Toate obligațiunile Angliei sunt acoperite cu aur, pe când pentru 203 milioane de obligațiunĭ emise, Germania nu posedă decât 91 milioane de aur.**

Industria Germanieĭ e ruinată în urma reducereĭ exploatațiunei feruluĭ și a celorlalte metale. Pentru două luni de războiu, piața germană a pierdut un milion de tone de fier.

Bâlciul dela Leipzig, care e marele eveniment al vieței economice germane, a eșuat complect anul acesta.

Ziarul „Vorwaerts" constată că criza economică devine din ce în ce maĭ amenințătoare: proprietariĭ ascund grânele lor sperând o urcare mare. Poporul dacă lipsa de merinde începe să jefuiască depozitele de proviziunĭ. (Westnik).

Scufundarea crucișătoruluĭ Hawke

Viena, 11. — *Se telegrafiază din Berlin că scufundarea crucișătoruluĭ englez „Hawke" în ziua de 30 Septembrie de un vas submarin german e confirmată în mod oficial. Sub-marinul s'a înapoiat nevătămat.*

În ziua de 7 Oct., lângă țărmul norvegian, un vas sub-marin german a scufundat vaporul englez de comerț „Glitra" după ce echipajul a părăsit acest vapor. (Korr. Bureau).

Moartea eroică a unuĭ senator francez

Petrograd, 11.—**Senatorul francez, aviator voluntar Raymond, după ce a operat o recunoaștere aeriană fericită, a fost rănit mortal și a expirat cu puțin maĭ pe urmă, fiind decorat cu Legiunea de onoare pe câmpul de luptă. (Westnik).**

Ciocnire
între turcĭ și germani la Adrianopol

Atena, 11.— *Se anunță din Salonic că o încăerare a isbucnit în garnizoana din Adrianopole între militarĭ turcĭ și germanĭ.*

Se socotesc numeroșĭ răniți. (Ag. Orientală).

Presa engleză cere expulzarea austro-germanilor

Petrograd, 11. — *Presa engleză stăruește ca guvernul englez să expulzeze din toate ținuturile având vreo însemnătate strategică pe toți austro-germanii și cere în același timp boicotarea mărfurilor germane, precum și a oteliurilor frecventate de germanĭ. (A. R.)*

Declarația unuĭ ministru austriac

Petrograd, 11. — *Fostul ministru de marină în Austria a declarat că, în caz de conflict cu Italia, flota austro-ungară va distruge Veneția. Această declarție a făcut o foarte rea impresie în Italia. (Westnik).*

Impotmolirea unuĭ torpilor englez

Viena, 11. — **Se telegrafiază din Londra că ziarul „Times" a aflat că torpilorul englez „Driad" s'a împotmolit pe coasta de nord a Scoției; echipajul a fost salvat. (Korr. Bureau).**

Oprirea exportului în Bulgaria

— Declarațiile unuĭ ministru —

Sofia, 11. — *Ministrul de finanțe a retras decretul ce-l pregătise pentru admiterea exportuluĭ grâuluĭ, picilor de oĭ și lânei.*

Ziarul „Kambana" publică în legătură cu aceasta următoarea declarație făcută de un ministru: „Comercianții noștri exercită mare presiune spre a obține aprobarea exportuluĭ pentru câteva producte agricole și animale. Consiliul de miniștri persistă însă în menținerea prohibireĭ exportuluĭ, având pentru aceasta motive serioase. Guvernul își ia răspunderea pentru pagubele ce le-ar putea suferi Bulgaria de pe urma acesteĭ prohibirĭ.

Nimenĭ nu știe cum se vor desfășura evenimentele și răspunderea guvernuluĭ ar fi cu mult maĭ mare când, în momentul hotărâtor, apărarea națională ar rămâne fără rezerve alimentare, chiar dacă agiul ar scădea". R.

Opinia publică italiană și guvernul

Domnule Director,

Acum când tot ce face și gândește Italia ne interesează atât de mult pe noĭ Românii, am crezut necesar să vă trimet spre publicare aceste rânduri în care se oglindește adevărata stare a spiritului italian, ca unul care am văzut Italia de unde m'am întors de curând, mi-am dat perfect seamă de atmosfera ce plutește acolo.

Un străin care ar cutreera Italia în lung și în lat, și s'ar opri în toate centrele, de la Chiasso până la Palermo, ar rămâne surprins de unitatea de vederĭ care stăpânește spiritul public pretutindeni, și și-ar da seama cât de puternică e opinia publică italiană îndreptată ca o singură minte, într'o singură direcție.

Încă de la începutul războiuluĭ european, când nu se prevedea proporțiile ce le va lua, s'a întrevăzut în mod clar, directiva pe care o va lua opinia publică în decursul evenimentelor.

Sentimentele, pe care le nutrește azĭ poporul italian contra Austrieĭ, nu maĭ sunt un secret pentru nimenĭ; și chiar înainte de războiu nu eraŭ un mister; totuși, menținerea bunelor raporturĭ internaționale și un simț politic de prevedere, le-aŭ ținut ascunse, înăbușite, pentru ca azĭ să se poată manifesta în libertate, în toată puterea lor.

Tendințele austriace ale Italieĭ, nu se explică prin acea înfrigurare războinică care străbate toate țările ce aŭ de făcut revendicărĭ teritoriale saŭ economice, ci este o profundă ură pornită contra dușmaneĭ seculare, e acea răsvrătire sufleteasc㠄 neînfrânată pornită din fundul sufletuluĭ contra asupritorilor fraților trentinĭ, răsvrătire care se manifestă cu aceleași forță în toate clasele sociale, conștiente de importanța istorică a momentuluĭ pe care-l trăesc.

Eram la Roma, când aŭ avut loc demonstrațiile naționaliste contra Austrieĭ și pentru o intrare imediată în acțiune a Italieĭ; mulțimea enormă care a participat la aceste meetingurĭ, și hotărârea cu care s'a pronunțat pentru războiŭ, îți dădea impresia uneĭ singure ființe, animată de o singură voință și dorință; conduse de personalități politice marcante care figurează pe băncile parlamentuluĭ, aceste demonstrații, aŭ fost de o violență extremă, iar printre manifestanțĭ, vedeaĭ oameni din toate clasele și toate ramurile de activitate: profesorĭ, comercianți, proprietarĭ, militarĭ, meseriași, studenți și lucrătorĭ; se uniseră la o laltă, intelectualiĭ și muncitorĭi, spre a da o dovadă de solidaritate când e vorba de înfăptuirea idealuluĭ național.

Și aceste manifestații sgomotoase, aŭ avut loc în toate orașele Italieĭ.

Toate acestea, dovedesc încă odată, cât de formată este opinia publică italiană: ea este atât de unitară, în cât foarte rar se găsesc persoane care să aibă sentimente germanofile și aceștia nicĭ nu cutează să le exprime în public, căci ar fi o sfidare insolentă la adresa poporuluĭ italian care simte altfel. De asemenea, e drept, că există o anumită presă, maĭ ales la Roma, care nutrește o vădită simpatie pentru Germania; ei bine, cu toate acestea, nicĭ odată nu și-a permis această presă să publice articole contra aliaților saŭ contra opinieĭ publice, ci acea simpatie platonică și-o manifestă prin aceea că publică maĭ mult știrĭ din sorginți germano-austriace, micșorează importanța victoriilor aliate, mărind-o la cele germano-austriace, etc.

Un lucru demn de remarcat, este faptul că socialiștiĭ italienĭ, deși până maĭ eri tunaŭ contra războiuluĭ, acum sunt de partea luĭ; așa, organul lor oficial *Avanti*, întrezărind pericolul hegemonieĭ germane, crede indispensabilă intervenția Italieĭ; iar partidul reformist socialist, care numără 21 deputați și 3 senatorĭ, publică un comunicat, în care, între altele spune: „Partidul socialist reformist crede necesară o intervenție a Italieĭ pentru causa franco-anglo-belgiană, care e causa libertățiĭ popoarelor și a păcieĭ. Socialiștiĭ națiunilor amenințate de imperialismul și militarismul austro-german, vor avea la flancul lor pe socialiștiĭ italienĭ".

Tot astfel, grupul parlamentar liberal din dreapta ținând o întrunire la care aŭ luat parte 48 deputați și care e reprezentat de on. Grippo, a publicat următorul ordin de zi: „Grupul parlamentar liberal, recunoscând legitimitatea neutralității statuluĭ nostru, își exprimă încrederea sa în guvern, care conștient de înalta sa datorie și grava responsabilitate pentru patrie, va ști să apere cu *o energică acțiune* supremele interese naționale". Și astfel, pe când poporul și toate grupările politice se agită, pe când presa discută neutralitatea cu efectele eĭ, Consulta din Roma plutește într'un mister desăvârșit, căci pe de o parte la provocările beligeranților de a eși din neutralitate, răspunde că sub nicĭ un motiv nu va părăsi hotărârea luată, la interviewurile ce le are onor. Salandra răspunde laconic: „Preferisco il fare al parlare" — iar pe de altă parte se fac pregătirĭ militare extraordinare: se aprobă credite enorme pentru armată, se confecționează zi și noapte scarpe la Genova, la Neapoli debarcă ascariĭ, Lombardia nordică prezintă aspectul unuĭ vast câmp militar, flota se concentrează și se pregătește pentru... manevră, la Neapoli debarcă tunurile grele care aŭ luat parte în campania tripolitană, iar monitorul armateĭ publică la intervale micĭ câte un decret de concentrare parțială.

Până la sfârșitul luĭ Septembrie când am plecat din Italia, eraŭ mobilizate 10 contingente cu un număr de aproape 1 milion soldați (cu această ocazie presa aducea elogiĭ organizațieĭ militare, căci fiecare contingent a adus 100.000 soldați, lucru surprinzător).

Circulația trenurilor de pasageri a fost redusă la un sfert, în schimb trenurile militare circulă unul după altul cu destinația pentru nordul Italieĭ; trenurĭ nesfârșite de munițiĭ, tunurĭ, furaje, etc., circulă în toate direcțiile. E o activitate febrilă, o mișcare nervoasă pretutindeni care înseamnă că Italia se pregătește; se susține de unii că Italia se înarmează pentru ca la încheerea păcieĭ, să-și impue cuvântul cu forța. Faptul că sunt sub arme peste 1 milion de soldați, că se lucrează zi și noapte, pentru echiparea armateĭ cu cele necesare, că se aprobă credite extraordinare armateĭ, e un indiciŭ că Italia se pregătește nu pentru o neutralitate... armată, ci pentru un războiŭ lung și greŭ. Convorbind cu maiorul Alfredo Rossi din reg. 30 linie (Salerno), fost ofițer în statul major, atât mi-a spus, că Italia e în preajma unuĭ crâncen războiŭ, pe care nu l-va evita, ci îl va provoca; iar Enrico Barone, distinsul critic militar și fost colonel în statul major, nu se sfiia să afirme în coloanele luĭ *Giornale d'Italia*, că, dată fiind situația creată Italieĭ de actualul războiŭ, este o necesitate vitală pentru ea de a interveni.

Ceea ce așteaptă Italia astăzi, nu e un moment favorabil când să pue mâna pe armă, când austriacii să fie învinși, nu de a lovi fără teamă într'un cadavru, cum spunea Hervé, ci așteaptă momentul când va fi pe deplin pregătită spre a duce o campanie reușită iar nu riscată.

Afară de asta, războiul va fi popular. Azistam deseorĭ la trecerea trenurilor militare, prin Castellomare. În timpul cât ședeaŭ în gară, soldații eraŭ obiectul unor ovațiĭ nesfârșite din partea numerosului public ce le eșea în întâmpinare, se țineaŭ micĭ discursurĭ patriotice, se cânta, iar soldații nu maĭ conteneaŭ din strigătele de: Evivo la Francia, Abasso l'Austria!

Vă închipuiți ce ar fi un războiŭ contra aliaților: o imposibilitate, căci ceĭ dintâĭ, ofițerii s'ar opune, iar războiul s'ar transforma într'o revoluție militară.

Acesta e spiritul public în Italia: tot poporul e entuziasmat pentru războiŭ, guvernul se pregătește în tăcere, iar la momentul oportun, va da lovitura de moarte dușmaneĭ din nord.

În legătură cu acestea, înainte de a termina, adaug, că s'a discutat mult în presă despre atitudinea României, iar misiunea politică a d-lor Istrati și G. Diamandi pe lângă guvernanții italienĭ a stârnit un vifor entuziasm în opinia publică; ziarele aŭ închinat cuvinte măgulitoare și elogioase la adresa noastră.

Comunitatea de interese și revendicărĭ naționale, a strâns și maĭ mult relațiile între țările noastre; și atât timp cât ne vom sprijini pe autoritatea și forța Italieĭ, nu avem de ce să ne temem.

Primiți, etc.

Eustatiu Cristoforeanu,
Avocat
Bd. Elisabeta, 73

Dezordinele monarhiste în Portugalia

Viena, 11. — *Un ziar află din Lisabona, că în noaptea de 7 spre 8, dezordine monarhiste aŭ izbucnit în diferite localități din Portugalia. Comunicațiunile capitaleĭ cu partea de nord a țăreĭ aŭ fost tăiate în câteva rânduri. Calea ferată a fost distrusă la Santarem, pricinuind deraiarea unuĭ tren.*

La Mafra — un ofițer monarhist în fruntea a 100 civilĭ a luat niște arme dela școala militară și a căutat să determine pe soldați să se răsvrătească. Trupe aŭ fost trimise din Lisabona la Mafra. (A. R.)

Roma, 10 (sosită 11). — **Mișcarea revoluționară din Portugalia a eșuat. Răscoala a fost pusă la cale de vreo 200 de politicianĭ și de câțiva ofițerĭ. Fiind urmăriți de poliție s'aŭ refugiat în munțĭ. Homon Christo, împreună cu câțiva șefĭ aŭ fost arestați. (A. T. I.)**

Prelungirea moratoriului în Bulgaria

Sofia, 11. — **Duminică se întrunește Sobrania care, după ce va examina câteva rezultate ale alegerilor, se va ocupa cu desbaterile bugetuluĭ și în primul rând va lua o hotărâre cu privire la prelungirea moratoriului care expiră la 21 Octombrie.**

E probabil că pentru obligațiile interne moratoriul va înceta, iar pentru cele externe va fi prelungit pentru treĭ luni. R.